

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 022 279/99-5067
Signatura: vb6bs102

Oblastní pracoviště č. 02 Střední Čechy
Okresní pracoviště Rakovník

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola: Základní škola Zbečno, okres Rakovník, 270 24 Zbečno 23

Identifikátor ředitelství: 600 055 728

IZO: 102 586 985

Ředitelka školy: Mgr. Jaroslava Zenkerová

Zřizovatel: Obec Zbečno

Adresa zřizovatele: Obecní úřad, 270 24 Zbečno 7

Příslušný školský úřad: ŠÚ Rakovník, Nádražní 102/II, 269 01 Rakovník

Termín inspekce: 9. a 10. červen 1999

Inspektoři: Mgr. Miroslava Březinová - vedoucí týmu
Jan Zapach - člen týmu

Předmět inspekce: Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.
Řízení školy
Podmínky a průběh vzdělávání

Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá: Rozhodnutí ŠÚ Rakovník o zařazení školy do sítě čj. škol./26/99 ze dne 1. dubna 1999, povinná dokumentace školy podle § 38a odst. 1 zákona ČNR č. 29/1984 Sb., o soustavě základních, středních a vyšších odborných škol, ve znění zákona č. 258/1996, Organizace a plán činnosti pro školní rok 1998/99, plán kontrolní činnosti (dokumenty ředitelky školy), tematické plány učiva ve sledovaných předmětech, zápisy z pedagogických rad, pracovní smlouvy pedagogických pracovníků, žákovské knížky a notýsky, písemné projevy žáků.

Ve zprávě je použito zavedených hodnotících stupňů podle kritérií ČŠI:

1	2	3	4	5	6	7
vynikající	nadprůměrný	spíše nadprůměrný	průměrný	spíše podprůměrný	podprůměrný	naprosto nevyhovující
zcela mimořádný	výrazná převaha pozitiv	dílčí pozitiva nad běžnou úroveň	pozitiva a negativa v rovnováze	slabá místa, nutná zvýšená pozornost	výrazně nevyhovující, silné nedostatky	nutné okamžité řešení

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Koncepční záměry, plánování výchovně vzdělávacího procesu

Ředitelka má jasnou představu o dalším vývoji malotřídní školy a zároveň o důležitosti její existence v obci. Zpracovala tzv. *Charakteristiku školy*, v níž jsou zachyceny úkoly z oblasti vzdělávací a výchovné činnosti (zaměření na plnění programu Zdravá škola), zabývá se personálním zajištěním chodu školy, zaznamenává prognózu naplněnosti tříd v příštích letech. Nejsou zde však jasně formulovány cíle z oblasti materiálně technické, ekonomické a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Tento dokument je součástí tzv. *Organizace a plánu činnosti pro školní rok 1998/99*, která zahrnuje přehled učebních plánů pro jednotlivé ročníky, plán porad a třídních schůzek, tzv. *Minimální preventivní program „Škola bez drog“*, různé školní aktivity (prohlídka Prahy a Rakovníka, návštěvy divadelních představení a dopravního hřiště, cvičení v přírodě, výlety, aj.), mimoškolní akce pro rodiče a veřejnost. Součástí tohoto dokumentu je *Vnitřní řád školy pro žáky a učitele, Režim školy, Přehled pedagogických a provozních pracovníků* (pracovní zařazení, úvazky apod.) a pracovní povinnosti uklízečky a školníka - topiče. Písemně zpracovaný plán kontrolní činnosti je realizován. Ředitelka stanovila termíny pro konání porad a třídních schůzek.

Koncepční záměry a plánování výchovně vzdělávacího procesu odpovídá potřebám školy. Oblast je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

2 Odborné a pedagogické řízení

2.1 Organizační struktura

Jednoduchá organizační struktura dvojtřídní školy (**I. třída:** 1. ročník - 8 žáků, 2. ročník - 6 žáků, 3. ročník - 5 žáků, **II. třída:** 3. ročník - 9 žáků, 5. ročník - 4 žáci) s jedním oddělením školní družiny je vzhledem k velikosti a počtu pracovníků (3 pedagogičtí pracovníci a 2 provozní zaměstnanci) funkční. Ředitelka byla do funkce jmenována na základě konkurzního řízení k 26. srpnu 1991. Ve zdejší škole působí od roku 1990, funkci ředitelky vykonává osmým rokem. Má vysokoškolské vzdělání (absolvovala studium na Fakultě tělesné výchovy a sportu v Praze, obor český jazyk - tělesná výchova pro II. cyklus škol), a 24 let pedagogické praxe. Průběžně se zúčastňuje vzdělávacích seminářů a přednášek (např. Náměty k metodám výuky matematiky na I. stupni ZŠ, Německý jazyk po reformě v českých školách, Transformace I. stupně ZŠ, Řízení školy aj.), které pořádá Středisko informatiky a služeb v Rakovníku.

Poradním orgánem ředitelky je pedagogická rada, která je svolávána dle plánu pětkrát ročně. Předmětem jednání jsou vzdělávací, výchovné a organizační záležitosti, zabývají se též kontrolou plnění zadaných úkolů.

Základní formou řízení je každodenní osobní jednání ředitelky s oběma pedagogickými pracovníci i oběma provozními zaměstnanci. Z hlediska podmínek školy je tento způsob optimální a v důsledcích efektivní. Běžný provoz se řídí tzv. *Vnitřním řádem školy a Režimem školy*; pracovní povinnosti provozních zaměstnanců jsou písemně stanoveny a potvrzeny jejich podpisem.

Vyučující se zúčastňují jednání metodického sdružení v ZŠ Roztoky a Křivoklát.

Organizační struktura vyhovuje potřebám této dvojtřídní školy a umožňuje její efektivní řízení. Oblast je hodnocena jako nadprůměrná.

2.2 Personální struktura

Ve škole působí kromě ředitelky jedna učitelka a jedna vychovatelka. Ta z úvazku 22,5 hodiny výchovné práce týdně pouze 17,5 hod. působí ve školní družině, zbývajících 5 hodin vyučuje střídavě jedno z oddělení I. třídy; 9 hodin vyučuje předměty výchovného charakteru v I. a II. třídě. Takto formulované pracovní smlouvy jsou v rozporu se skutečností. Bez odborné a pedagogické způsobilosti pro I. stupeň ZŠ se vyučuje 14 hodin, bez odborné způsobilosti je vyučováno 15 hodin.

Pedagogický sbor je stabilizován již několik let, jeho věkový průměr činí 49 roků. Jedna vyučující letos dovrší důchodový věk. Interpersonální vztahy mezi pracovníky školy jsou velmi dobré.

Uklízečka i školník - topič pracují na zkrácený úvazek (po 4,25 hod.).

Personální struktura školy je z hlediska předepsané odborné způsobilosti hodnocena jako průměrná, tato situace však nemá negativní vliv na kvalitu výuky ve sledovaných předmětech.

3 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení

Z hlediska obsahu a cílů podrobný a konkrétní plán kontrolní činnosti je realizován formou hospitací, kontrolou žákovské dokumentace a sledováním činnosti provozních zaměstnanců.

Pečlivě zpracované písemné záznamy z hospitací vždy odpovídají stanovenému cíli, obsahují relevantní informace o průběhu hodiny i její hodnocení včetně závěrů, které jsou s pedagogy individuálně projednávány. Souběžně s hospitační činností je prováděna průběžná kontrola žákovské dokumentace a kontrola plnění úkolů provozních zaměstnanců. Úroveň znalostí žáků je ověřována písemnými pracemi vypracovanými ředitelkou školy nebo vydavatelstvím BOKET, v loňském roce byly použity i oficiální evaluační nástroje Kalibro. S výjimkou upozornění na pečlivé vyplňování pedagogické dokumentace nejsou výsledky kontrol projednávány.

Kritéria pro hodnocení pracovníků formou osobního příplatku a mimořádných odměn nemají písemnou formu; jsou však stanovená a veřejně známa, vedení školy je dodržuje.

Hodnocení a klasifikace prospěchu a chování žáků probíhá v souladu s obecně stanovenými pravidly v § 10 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, frekvence známek ve výchovných předmětech je ale nízká.

Ve škole je realizován účinný kontrolní systém, kritéria hodnocení i hodnotící nástroje jsou stanoveny. Sledovanou oblast hodnotí ČŠI jako spíše nadprůměrnou.

4 Informační systém - vnitřní a vnější

Vnitřní systém přenosu informací je zajišťován každodenním osobním jednáním ředitelky s pedagogickými pracovníky a provozními zaměstnanci. Pedagogické rady jsou svolávány dle plánovaných termínů. Jedenkrát za měsíc, po poradách ředitelů na Školském úřadu v Rakovníku, se konají provozní porady. Tento způsob přenosu informací škole vyhovuje, je funkční, existuje v něm zpětná vazba. Dokumenty důvěrného charakteru jsou zabezpečeny v ředitelně.

O prospěchu a chování svých dětí jsou rodiče průběžně informováni prostřednictvím notýsků a žákovských knížek. Třikrát ročně jsou pořádány třídní schůzky, z nichž první je nazývána *Rodičovská párty*. Při konání této schůzky jsou rodiče, ale i ostatní veřejnost seznamováni s výchovně vzdělávací prací a záměry školy. Účast na třídních schůzkách je vysoká, dosahuje 95 - 100 %. Rodiče mají možnost kdykoli navštívit školu a s příslušnou vyučující projednat případný problém.

Škola se na veřejnosti prezentuje pořádáním besídek a kulturních vystoupení (např. *Vánoční besídka*, *Svátek matek*), v rámci obce se podílí na akci *Den dětí*. Jedenkrát v průběhu školního roku se koná *Den otevřených dveří*.

Spolupráce s Obecním úřadem ve Zbečně i se SRPDŠ při základní škole je hodnocena jako velmi dobrá.

Vnitřní i vnější informační systém má jasně stanovená pravidla, spolehlivě funguje. Oblast je hodnocena jako nadprůměrná.

5 Vedení povinné dokumentace

Povinná dokumentace školy ve smyslu § 38a, odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., ve znění pozdějších předpisů, je vedena. Dílčí nedostatky byly zjištěny v třídních výkazech a katalogových listech (např. 1. ročník - v třídním výkazu chybí záznam učebního dokumentu, 2. ročník - v třídním výkazu nevyplněn stav žactva k 15. září, 5. ročník - třídní výkaz - údaje jsou přelepovány, 4. ročník - v katalogových listech není zaznamenán učební dokument apod.). V průběhu inspekční činnosti byly některé zjištěné nedostatky odstraněny.

V řádu školy chybí ustanovení o uvolňování žáků z vyučování. Některé body zformulované v tomto dokumentu překračují kompetence školy - např. „...dojíždějící žáci jsou povinni dodržovat dopravní předpisy a pokyny řidičů autobusu“, „První přestávka je určena na svačinu a pití“.

Povinná dokumentace je vedena, byly zjištěny dílčí nedostatky. Oblast je hodnocena jako průměrná.

6 Plnění učebních plánů a osnov, popřípadě jiných schválených učebních dokumentů

Vyučuje se podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2. Učební plán i hodinové dotace předmětů jsou v souladu s uvedeným vzdělávacím programem. Žáci 1. ročníku se zúčastňují 10 lekcí plaveckého výcviku, 2. - 5. ročníku absolvují 20 lekcí.

V plnění učebních osnov sledovaných předmětů nebyly shledány nedostatky.

Plnění učebních plánů odpovídá přijatému vzdělávacímu programu. Ve sledovaných předmětech nebyly zjištěny nedostatky v plnění osnov.

7 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Finanční prostředky, které škole na mzdy přiděluje ŠÚ Rakovník, plně postačují pro realizaci vzdělávacího programu a dovolují ředitelce diferencovat nenárokové složky platu v dostatečné míře. Nestandardní je zařazení vychovatelky školní družiny jako další vyučující v I. třídě v rozsahu jedné hodiny denně; tato činnost je zahrnuta do její výchovně

vzdělávací práce ve školní družině (viz kap. 2.2). Částky na nákup učebnic a učebních pomůcek využívá škola uvážlivě a efektivně, mírný deficit v této položce hradí SRPDŠ nebo zřizovatel. Ten se o školu odpovědně stará a rozpočet, který jí poskytuje, plně zabezpečuje její provoz i údržbu. Sponzorskými příspěvky získala škola v posledních letech starší počítač a barevný televizor.

Pomůcky jsou umístěny přímo v učebnách, jejich používání je proto pohodové.

V evidenci majetku vedené v souladu se zákonem ČNR č. 563/1990 Sb., o účetnictví, nebyly zjištěny nedostatky.

Neefektivní použití finančních prostředků nebylo při kontrole zjištěno.

8 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Starší udržovaná budova v centru obce byla v 60. letech rekonstruována, její současný technický stav, prostorové podmínky i zařízení učeben plně umožňují realizovat zvolený vzdělávací program.

Výuka sledovaných předmětů probíhá v kmenových třídách. Vybavení učebnicemi a pomůckami je dostatečné, didaktická a audiovizuální technika je funkční. K dispozici jsou celkem čtyři starší počítače (2x řada 286, 1x 386, 1x 486) a kopírka, umožňující pořizování alternativních pracovních materiálů pro žáky.

Materiálně technické podmínky školy jsou z hlediska sledovaných předmětů spíše nadprůměrné.

9 Hodnocení psychohygienických podmínek

Rozvrh hodin v jednotlivých ročnících odpovídá požadavkům § 9 odst. 2 a 3 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů.

Škola je dobře vybavena žakovskými stolkami a lavicemi, které svou výškou vyhovují žákům 1. - 5. ročníku. V průběhu inspekční činnosti byly všechny prostory uklizené. Kladně je třeba hodnotit i pěknou výzdobu školy.

Je realizován program Zdravá škola. Před druhou přestávkou je pravidelně 10 minut věnováno cvičení v okolí školy, na školním dvoře nebo v tělocvičně; tyto prostory mohou žáci využívat i o přestávkách.

Stravování žáků a zaměstnanců je velmi dobře zabezpečeno prostřednictvím školní jídelny, která se sice nachází v budově školy, ale není její součástí. Pitný režim je zajištěn, žáci mají po celý den k dispozici čaj, ovocnou šťávu nebo minerální vodu.

Žáci jsou pravidelně poučováni o dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví.

Škola má vytvořeny příznivé psychohygienické podmínky. Oblast je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

10 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Český jazyk

V I. třídě probíhala výuka ve třech odděleních, ve II. třídě ve dvou odděleních. Učitelky žáky na začátku vyučovací jednotky i v jejím průběhu vhodně motivovaly. Žáci pracovali ve skupinách, podíleli se samostatně na řešení zadaných úkolů. Dovedli ohodnotit

výkon druhých. Do vyučovacího procesu byly vhodně zařazeny i frontální činnosti. Žáci byli vedeni k práci s informacemi, dokázali se dobře orientovat v odborné literatuře. Během výuky nebyly zařazeny relaxační prvky, žáci jednoho ročníku neměli dostatek zadaných úkolů, v závěru jedné hodiny chybělo shrnutí a celkové zhodnocení.

V další hodině vyučující využila obrazový materiál, mezipředmětové vztahy, nezapomínala na relaxaci žáků. Dala jim prostor pro uplatnění svých názorů, dojmů a životních poznatků.

Sledovaná hodina čtení v odděleném 1. ročníku byla charakteristická laskavým vztahem a individuálním přístupem učitelky k dětem, rozvíjením jejich slovní zásoby, zdokonalováním hlasitého i tichého čtení. K výrazné aktivizaci žáků přispěla dramatizace pohádky. I v této hodině chybělo závěrečné shrnutí a zhodnocení.

Celkově je výuka ve sledovaných hodinách hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Přírodověda a vlastivěda

Výuka zkušené učitelky se vyznačovala důkladnou organizační i materiální přípravou, promyšlenou stavbou hodiny, názorností a používáním efektivních forem a metod práce. Žáci byli motivováni a hodnoceni, měli dostatek prostoru pro uplatňování vlastních názorů, úvah a zkušeností. Charakteristickým rysem sledované hodiny byla aktualizace učiva (10. červen - výročí vyhlazení Lidic), zájem žáků o výuku a jejich pozitivní vztah k práci. K prezentaci učiva (význam událostí roku 1968 pro další vývoj v naší republice) použila učitelka vlastní autentické materiály s vysokou emotivní hodnotou.

Hospitovaná hodina měla nadprůměrnou úroveň.

Matematika, německý jazyk

Současně s výukou matematiky v 5. ročníku probíhala výuka německého jazyka ve 4. ročníku.

Vyučovací jednotka matematiky byla založena na samostatné práci žáků, zadané v jejím úvodu. Pro tuto činnost byli žáci dobře motivováni. Negativně lze hodnotit to, že nebyli průběžně kontrolováni a neměli možnost relaxace.

Hodina německého jazyka byla dobře připravena s jasně stanoveným cílem a jeho realizací. Ukázala, že žáci mají zažitě pracovní návyky a dobré vědomosti. Byli průběžně slovně hodnoceni, vyučováním prolínala zpětná vazba. Pozitivní atmosféru ovlivňoval pěkný vztah učitelky k žákům. Během vyučovací jednotky se střídaly různé metody a formy práce (např. řízený rozhovor, mluvní cvičení, samostatné činnosti, práce s učebnicí). Učitelka uplatňovala individuální přístup k žákům, opomněla však začlenění relaxačních prvků a využití didaktické techniky.

Hodnocení výuky ve sledované hodině je v pásmu průměru až spíše nadprůměru.

11 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Chování a jednání žáků během inspekční činnosti bylo zdvořilé a ohleduplné. Dobře je rozvinuta vědomá kázeň a důvěra. Vztahy mezi vyučujícími a žáky vytvářejí příznivé klima pro formování kladných postojů žáků a vytváření pocitu sounáležitosti se školou a s obcí.

Žáci jsou vedeni k sebehodnocení, k hodnocení ostatních a k samostatnosti. Mají velmi dobré pracovní návyky, dokáží se orientovat v toku informací. Neustálou pozornost je třeba věnovat jazykové kultuře žáků.

Stupeň hodnocení - nadprůměrný.

ZÁVĚRY

Řízení odpovídá potřebám školy a má celkově velmi dobrou úroveň. Obecně závazné právní předpisy jsou dodržovány.

Personální struktura školy je z hlediska předepsané odborné způsobilosti průměrná, tato situace však nemá negativní vliv na kvalitu výuky. Průběh a úroveň vzdělávání jsou ve sledovaných předmětech hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

Škola je ve sledovaných ukazatelích hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Doporučení:

- přepracovat řád školy
- v závěru hodin provádět shrnutí a celkové zhodnocení
- průběžně zaznamenávat hodnocení žáků ve výchovných předmětech do žakovských knížek

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu: Mgr. Miroslava Březinová v. r.

člen týmu: Jan Zapach v. r.

V Berouně dne 22. června 1999

Inspekční zprávu jsem převzala dne 29. června 1999

razítko

Podpis ředitelky školy : Mgr. Jaroslava Zenkerová v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Obec Zbečno	1999-07-19	022 280/99-5067
Školský úřad: ŠÚ Rakovník	1999-07-19	022 297/99-5067

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.